



Brussel, 18.1.2019
COM(2019) 16 final

Aanbeveling voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**houdende machtiging tot het openen van onderhandelingen over een overeenkomst met
de Verenigde Staten van Amerika betreffende de afschaffing van douanerechten op
industriegoederen**

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN DE AANBEVELING

• Motivering en doelstellingen van de aanbeveling

Op 25 juli 2018 zijn de voorzitter van de Europese Commissie en de president van de Verenigde Staten van Amerika het eens geworden om een nieuwe fase in de handelsbetrekkingen tussen de Verenigde Staten en de Europese Unie in te luiden teneinde de handel te vergemakkelijken en te vermijden dat de spanningen op handelsgebied escaleren.

Op 25 juli 2018 namen zij een gezamenlijke verklaring aan die voorziet in de afschaffing van douaneheffingen op industriegoederen; meer samenwerking op het gebied van regelgeving en normen; de bevordering van de handel in sojabonen; en een toename van de handel in vloeibaar aardgas (LNG), zodat de Europese Unie haar energievoorziening beter kan diversifiëren. Zij kwamen tevens overeen om samen te werken aan een betere bescherming van Europese en Amerikaanse bedrijven tegen oneerlijke praktijken in de wereldhandel, en om in nauwe samenwerking met gelijkgezinde partners te streven naar een hervorming van de Wereldhandelsorganisatie (WTO).

Om vooruitgang te boeken bij deze gemeenschappelijke agenda werd een uitvoerende werkgroep opgericht, die onder meer de opdracht kreeg na te denken over maatregelen op korte termijn waarmee de handel kan worden vergemakkelijkt. De partijen kwamen overeen dat de Europese Unie en de Verenigde Staten tijdens het proces van tenuitvoerlegging van de gezamenlijke verklaring volledig in de geest van deze overeenkomst zouden handelen, tenzij een van de partijen de onderhandelingen zou beëindigen. Beide partijen zijn tevens overeengekomen dat zij de kwesties rond de invoerrechten op staal en aluminium willen oplossen.

De Europese Commissie heeft zich ertoe verplicht te goeder trouw uitvoering te geven aan de gezamenlijke verklaring van 25 juli 2018. Als de Verenigde Staten niet handelen in overeenstemming met de op 25 juli 2018 gedane toezegging om af te zien van nieuwe maatregelen tegen de EU op grond van artikel ("Section") 232 van de Trade Expansion Act, zal de Commissie de onderhandelingen met de Verenigde Staten opschorten. De Commissie kan de onderhandelingen ook opschorten als de VS ten aanzien van uitvoer uit de EU handelsbeperkingen instellen op grond van artikel 301 van de Trade Act uit 1974 of een andere vergelijkbare wet van de Verenigde Staten.

Bij de onderhandelingen over de afschaffing van douanerechten zal ernaar worden gestreefd alle rechten op industriegoederen op basis van wederkerigheid af te schaffen, met als doel om meteen bij de inwerkingtreding een wezenlijk deel van de tarieven af te schaffen en de resterende tarieven over een korte periode geleidelijk aan tot nul terug te brengen. Onder industriegoederen vallen alle goederen die niet zijn opgenomen in bijlage I bij de landbouwovereenkomst van de WTO. Er kan rekening worden gehouden met de bijzondere gevoeligheden rond bepaalde producten. In dit verband is de EU bereid rekening te houden met mogelijke Amerikaanse gevoeligheden met betrekking tot bepaalde automobielp producten.

De EU en de VS zijn de grootste en meest geïntegreerde economieën ter wereld, met een lange gedeelde geschiedenis van handel en een vergelijkbaar niveau van economische ontwikkeling. De VS zijn de belangrijkste bestemming voor de Europese uitvoer van industriegoederen en (na China) de op een na grootste exporteur van industriegoederen naar

de EU. De handel in goederen tussen de EU en de VS had in 2017 een waarde van 633 miljard euro en betrof grotendeels industriegoederen (598 miljard euro, waarvan 166 miljard euro aan machines en apparatuur). Ongeveer 4,7 miljoen banen in de EU hangen af van de productie voor uitvoer naar de VS. Industriegoederen vertegenwoordigen het grootste deel van onze handel in goederen met de VS (94 % van de uitvoer en 95 % van de invoer van de EU). De handel in goederen tussen de EU en de VS is de afgelopen 10 jaar voortdurend toegenomen.

In het algemeen heffen zowel de EU als de VS lage tarieven op industriegoederen. Het eenvoudige gemiddelde van MFN-tarieven ("most-favoured nation", meestbegunstigde natie) op niet-landbouwproducten bedraagt respectievelijk 4,2 % en 3,1 %. Ook al liggen de toegepaste tarieven relatief laag, de enorme omvang van onze onderlinge handel betekent dat de afschaffing van alle douanerechten op industriegoederen grote gevolgen zal hebben voor bedrijven en consumenten aan beide zijden van de Atlantische Oceaan.

Uit een interne analyse met het computerondersteunde algemene evenwichtsmodel MIRAGE blijkt dat de afschaffing van de douanerechten op industriegoederen beide partners in gelijke mate ten goede zou komen als wordt gekeken naar de toename van de bilaterale handel. De uitvoer van goederen van de EU naar de VS zou met 10 % toenemen, die van de VS naar de EU met 13 %.

De afschaffing van de douanerechten op industriegoederen zou met name leiden tot aanzienlijke economische voordelen voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), voor wie de kosten voor het op de markt brengen van een product een onevenredig zware last vormen. Kostenvermindering, onder meer via de afschaffing van douanerechten, kan ertoe bijdragen dat de uitvoer van kmo's concurrerender wordt, wat het verschil kan betekenen tussen exporteren of niet exporteren.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Deze aanbeveling heeft uitsluitend betrekking op dat deel van de gezamenlijke verklaring van 25 juli 2018 dat gaat over de afschaffing van douanerechten voor industriegoederen. De gezamenlijke verklaring werd aangenomen onder uitzonderlijke omstandigheden, om een escalatie van spanningen op handelsgebied tussen de EU en de Verenigde Staten te voorkomen.

Het streven naar de-escalatie van spanningen op handelsgebied met de VS is volledig in overeenstemming met het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), waarin wordt bepaald dat de EU de integratie van alle landen in de wereldeconomie stimuleert, onder meer door het geleidelijk wegwerken van belemmeringen voor de internationale handel¹.

De aanbeveling tot het openen van onderhandelingen met de VS over de afschaffing van tarieven mag geenszins worden uitgelegd als een indicatie dat de Commissie bereid zou zijn af te wijken van bestaande beleidsmaatregelen op het gebied van handel en investeringen als bedoeld in de mededeling van de Commissie "Handel voor iedereen: naar een meer verantwoord handels- en investeringsbeleid"².

¹ Artikel 21, lid 2, onder e), VEU.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0497&qid=1548240879361&from=NL>

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

De aanbeveling is verenigbaar met andere beleidsterreinen van de Unie.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

Artikel 207, lid 3, en lid 4, eerste alinea, in samenhang met artikel 218, leden 3 en 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)

Overeenkomstig artikel 5, lid 3, VEU is het subsidiariteitsbeginsel niet van toepassing op gebieden die onder de exclusieve bevoegdheid van de EU vallen. De gemeenschappelijke handelspolitiek is opgenomen in de lijst van gebieden waarop de Unie exclusief bevoegd is in artikel 3 VWEU. Overeenkomstig onder meer artikel 207 VWEU valt het onderhandelen over handelsovereenkomsten onder de gemeenschappelijke handelspolitiek.

- **Evenredigheid**

De aanbeveling van de Commissie strookt met het beginsel van evenredigheid, en is noodzakelijk in het licht van ons streven om de spanningen op handelsgebied met de VS te de-escaleren.

- **Keuze van het instrument**

Besluit van de Raad van de Europese Unie.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Sinds 2012 heeft een aanzienlijk aantal raadplegingen van belanghebbenden plaatsgevonden over de mogelijke voordelen van de afschaffing van douanerechten. Er zijn meerdere hoorzittingen en dialoogbijeenkomsten met het maatschappelijk middenveld georganiseerd. Dit komt bovenop publieke debatten in of georganiseerd door het Europees Parlement en de lidstaten van de EU.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Door de sinds 2012 gehouden raadplegingen is reeds heel wat expertise over de mogelijke voordelen van de afschaffing van de tarieven tussen de EU en de VS bijeengebracht (zie de links en documenten op de volgende website:

http://trade.ec.europa.eu/doclib/cfm/doclib_section.cfm?sec=146

- **Effectbeoordeling**

Wegens de politieke noodzaak snel vooruitgang te boeken bij de vermindering van de spanningen op handelsgebied tussen de EU en de VS, zoals is verwoord door de voorzitter van de Commissie na zijn ontmoeting met de president van de VS, en is bekrachtigd door de Europese Raad tijdens zijn informele bijeenkomst van 16 mei 2018 in Sofia, is van de formele effectbeoordelingsprocedure afgezien.

- **Grondrechten**

De aanbeveling is in overeenstemming met de EU-Verdragen en met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

De overeenkomst over de afschaffing van douanerechten zal een negatief effect hebben op de begroting van de EU in de vorm van gederfde douane-inkomsten door de afschaffing van de douanerechten op industriegoederen, die circa 2,2 miljard euro vertegenwoordigen (gegevens voor 2017). Indirecte positieve effecten worden verwacht in de vorm van meer middelen in verband met de btw en andere belastingen en een toename van het bruto nationaal inkomen.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Procedurale aspecten**

De Commissie zal onderhandelen namens de EU. Overeenkomstig artikel 218, lid 4, VWEU wordt voorgesteld dat de Raad van de Europese Unie het Comité handelspolitiek aanwijst als het comité in overleg waarmee de onderhandelingen moeten worden gevoerd.

Overeenkomstig artikel 218, lid 10, VWEU wordt het Europees Parlement tijdens alle fasen van de procedure geïnformeerd.

De Commissie zal deze aanbeveling en de bijlage daarbij onmiddellijk na de goedkeuring ervan openbaar maken.

De Commissie adviseert de onderhandelingsrichtsnoeren onmiddellijk na hun goedkeuring door de Raad openbaar te maken.

Aanbeveling voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

houdende machtiging tot het openen van onderhandelingen over een overeenkomst met de Verenigde Staten van Amerika betreffende de afschaffing van douanerechten op industriegoederen

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, lid 3, en lid 4, eerste alinea, in samenhang met artikel 218, leden 3 en 4,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De Commissie wordt gemachtigd om namens de Europese Unie met de Verenigde Staten van Amerika onderhandelingen te openen over een overeenkomst betreffende de afschaffing van douanerechten op industriegoederen.

Artikel 2

De onderhandelingen worden gevoerd op grond van de onderhandelingsrichtsnoeren van de Raad als vervat in de bijlage.

Artikel 3

De Commissie voert de onderhandelingen in overleg met [door de Raad in te voegen naam van het speciale comité].

Artikel 4

Dit besluit en de bijlage worden onmiddellijk na de goedkeuring ervan openbaar gemaakt.

Artikel 5

Dit besluit is gericht tot de Commissie.

Gedaan te Brussel,

*Voor de Raad
De voorzitter*